

# Knjiga razmišljanj Alesja Lokarja Povezava med znanostjo in vero je možna!

Univerzitetni predavatelj in ekonomist Aleš Lokar iz Trsta je avtor dela z nekoliko daljšim naslovom, ki se glasi *Sekularna miselnost, znanstvene domneve, prerokovanja in podjetništvo kot iskrice Božjega*. Pisec knjige je večino svojega življenja posvetil gospodarstvu, nazadnje je deloval kot predavatelj na Univerzi v Vidnu. Njegovo delo, ki v dolžino meri skoraj tristo strani, je objavila Mohorjeva družba Celovec, predstavili pa so ga tudi v Tržaškem knjižnem središču.

Omenjeni, nekoliko daljši naslov zelo veliko pove o sami vsebini knjige. Branja le-te naj se zato lotijo res motivirani bralci in naj si zanj vzamejo svoj čas. Knjige ni namreč moč prebrati na dušek, saj se v njej pisec loteva tem, ki jih je treba premisliti, premleči in prespati. Glavna poanta Lokarjevega dela je predvsem ta, da obstaja povezava med znanostjo in vero, potem ko sta ti dve področji začeli doživljati prelom že v času renesanse (spor med Galileom in Cerkvijo, ki jo je tedaj predstavljal kardinal Bellarmino), še močnejše pa sta se začeli oddaljevati v času razsvetljenstva in francoske revolucije, ko se je zdelo, da bo znanost dokončno nadkrtila re-

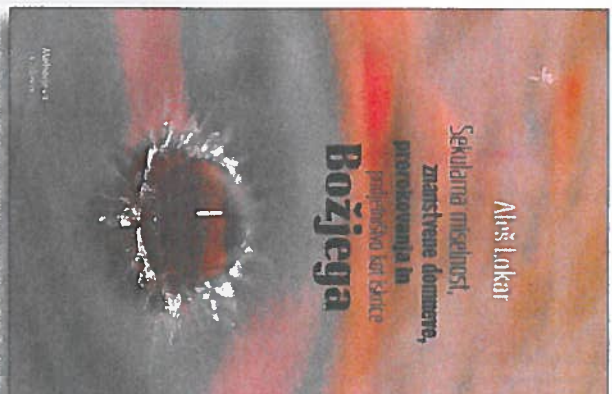
močten in prepričan o svojih teorijah, kar ga je stalo poraz in smrt. Hitlerja in Stalina Lokar velkokrat omenja v svojem eseu, kajti prav za esej gre. Njegovega dela namreč ni mo-

göce tolnačiti ne kot znanstveno raziskavo, pa tudi teološka razprava to ne more biti, čeprav veliko piše o veri in religijah na splošno. Avtor dela, ki ga predstavljamo našim bralcem, sicer ni prvi, ki meni, da nista znanost in vera nezdrujljivi. Veliko filozofov in tudi znanstvenikov je namreč prepričanih, da vse znanstvene raziskave in domneve, kot je, denimo, big bang teorija o nastanku vesolja, nikakor ne morejo izključiti delovanja neke prasilke, ki je vse to sprožila. Odlično izhodišče v tej smeri nudi francoski filozof Jean Guilton, pa tudi izraelski znanstvenik Amir Aczel. Prvi je bil deklariran katoličan, podobno kot je to avtor pričujočega dela, drugi pa matematician in proučevalec zgodovine znanosti. Današnje dobo Guilton imenuje metarealizem, Aleš Lokar pa za primer



napak. Prva si je prizadevala za navlado arijske rase, druga pa za brezrazredno družbo. Stahnu sicer Lokar pripisuje nekoliko večji machiavelizem od Hitlerjevega, ki je bil do kraja pre-

Teilhard de Chardin. Temeljna razlika med obema mislecema, ki sta bila še kako zaznamovana s krutim dogajanjem preteklega stoletja, je predvsem v tem, da je Maritain mnenja, da je konec



sem kar se tiče človekovega razvoja, in sicer od prazgodovine dalje, ko je pračlovek začel uporabljati ogenj in se zaradi tega razvijal hitreje od svojih tekmecev. Avtor se ukvarja tudi z drugimi vprašanji, denimo z odnosom med narodnostjo in vero, o katerih trdi, da ne moreta biti v nasprotju, saj se tičeta dveh različnih ravni zavesti. Kot smo že zapisali, se sam ima za katoličana. V judovstvu se ne more prepoznati, saj Hebrejci niso sprejeli Božjega sina, ki je bil poslan na svet, da oznanja ljubezen, v islamu in njegovem nauku pa vidi klice nasilja. Krščanstvo mu je najbližje v njegovi katoliški različici, saj ne sprejema kalvinističnih razlag o predestinaciji človeka.

Avtor navaja veliko primerov gospodarskega poslovanja in ureditve sodobne države, zaustravlja pa se tudi na neuspeli tranziciji v Sloveniji, kjer je bil marsikdo zmožno prepričan, da bo mogoče ustvariti podjetje in si s tem zagotoviti nemajhno premoženje kar čez noč. V tem pogledu je kristjanu zglede sam evangelij, ko Jezus pravi, da je Bog odzval življenje človeku, ki je bil prepričan, da bo mirno živel, potem ko si je napolnil žitnice. Za največjo zmotno človeka ima napuh, s katerim se hoče človek približati Bogu in postati nezmočljiv, kar je seveda nemogoče. Veliko poudaraka avtor daje razliki med teorijo in prakso, še najbolj pa se v nekaterih delih knjige filozofsko in teološko naša na dva misleca, ki ju je krščanstvo dal srednji vek. To sta bila sveti Avguštin in sveti Tomaž. Prvi je v času po propadu

rimskega imperija spregovoril o svobodni volji, ki jo je človeku dal Bog, drugi pa je krščanstvo in njegov miselni ustroj povezal z antčno filozofijo.

Veni, religiji in Cerkvi seveda pripisuje tudi marsikatero zmotno, in sicer slepo vztrajanje pri nekaterih dogmah, ki jih je zagovarjal v času humanizma in renesanse. Že smo omenili Galilea, ki je bil obseden, ker je po Koperniku in v nasprotju s Prolomejem zagovarjal heliocentrični sistem, kot primer pa navaja kardinala in cerkvene dostojanstvenike, ki se jim ni ljubilo pogledati v teleskop. Kljub vsemu pa ostaja Aleš Lokar zvest religiji in krščanskemu izročilu. Prepričan je namreč, da se bo konec sveta prejel ali slej seveda zgodil, ne skrbljo pa ga nekatere napovedi, da svet drvi v vseplošno katastrofo, ki jo napovedujejo podnebne spremembe. Posilna goriva namreč niso edini energenti, ki obstajajo, avtor pa je vsekakor prepričan, da je Štrarnik, toraj Bog, vselej prisoten v svetovnem dogajanju in da človek njegove volje ne more do kraja razumeti. Evolucija in nastanek življenja na zemlji torej nista sad golega naključja, ampak jasne volje Nadižaja, ki še danes, kljub temu da mu je dal svobodno voljo, vedno vodi človekovo življenje. S pomočjo znanosti poskuša avtor razlagati tudi nekatere dogme, ki jih je Cerkve razglasila v preteklosti in ki so vedno veljale za misterij. Med temi najbolj izstopata utelešenje (inkarnacija) in breznamadno spočetje, ki ga je po Lokarjevemu mnenju mogoče razložiti z mutacijami genskega zapisa RNK in DNK.

*Primož Stumpan*